

NOTAT

14. juni 2019
Sag 2018-17921

Bilag 4.2.3.2. Indsats vedr. tiltrækning af højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft

Udfordring

Den nuværende højkonjunktur og mangel på højt kvalificeret arbejdskraft i Danmark medfører flaskehalse. På tværs af brancher må virksomheder derfor takke nej til nye ordrer.¹ Det er en bremseklods for udviklingen i den enkelte virksomhed og for dansk økonomi.

Der foreslås derfor en indsats, der kan medvirke til at styrke særligt små og mellemstore virksomheders mulighed for at tiltrække, modtage og fastholde højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft. Der skal tages afsæt i virksomhedernes behov på områder, hvor det danske arbejdsmarked ikke selv kan imødekomme efterspørgslen.²

Baggrund

Ifølge Beskæftigelsesministeriet har der i perioden september 2018 til februar 2019 været 70.300 forgæves rekrutteringer på landsplan.³ Det betyder, at virksomheder, der ellers har gang i omsætningen, må sige nej til nye ordrer. Det gælder blandt andet hver fjerde bygge- og anlægsvirksomhed, som på trods af efterspørgslen bliver begrænset af manglen på arbejdskraft. Samme mønster gør sig gældende i hver sjette servicevirksomhed og mere end hver ottende industrivirksomhed.⁴ Det kan betyde, at virksomhederne placerer deres investeringer, ordrer og jobs uden for Danmark.

Virksomhederne mangler højt kvalificeret arbejdskraft, som kan bidrage med specialiseret viden samt styrke innovationen og anvendelsen af nye teknologier. Det er især medarbejdere med videregående uddannelser, som virksomheder i dag har svært ved at rekruttere, bl.a. indenfor områder med STEM-kompetencer (teknologi, IT, naturvidenskab og matematik). Virksomhederne har fx rekrutteringsudfordringer i forhold til ingeniører, naturvidenskabelige kandidater, IT-specialister og dataloger. I takt med at avanceret teknologi og digitale løsninger udbredes i fremtiden, vokser virksomhedernes efterspørgsel efter medarbejdere med digitale og tekniske færdigheder. Også inden for bestemte grupper af faglærte er der ubalance i udbud og efterspørgsel af kompetencer, fx elektrikere og

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

¹ [Danmarks Statistik \(april 2019\). Lille fremgang i erhvervenes forventninger.](#)

² Regeringen (2018). Redegørelse om vækst og konkurrenceevne

³ [Link til rekrutteringssurvey.](#)

⁴ De Økonomiske Råd (2018)

industriteknikere. Uden adgang til internationale kompetencer på disse områder vil det gå ud over de danske virksomheders konkurrencekraft.⁵

En indsats rettet mod tiltrækning af højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft ligger i forlængelse af prioriteterne i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses ”Strategi for decentral erhvervsfremme 2019”.

I midtvejsevalueringen af den danske Socialfond peger COWI desuden på, at behovet for højt kvalificeret arbejdskraft ikke alene kan opfyldes i kraft af ressourcerne på det danske arbejdsmarked og ved at opkvalificere den danske arbejdsstyrke. COWI fremhæver desuden, at der i strukturfondsregi er et uudnyttet potentiale for at styrke virksomhedernes muligheder for at tiltrække og fastholde højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft.⁶

Denne indsats skal supplere den rekrutteringsservice, der gennemføres under EURES, og de øvrige initiativer, der foregår nationalt blandt andet via de Work in Denmark-centre, som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering varetager driften af, samt initiativer på regional basis, fx Copenhagen Capacity (Hovedstaden), work-live-stay southern denmark (Syddanmark) og International House i København. Brancheorganisationer og klyngeorganisationer arbejder også med internationalisering og talenttiltrækning, ligesom universiteter og flere kommuner har indsatser på området. Der skal være tale om en indsats, der ligger ud over den ordinære beskæftigelsesindsats.

Indholdet af indsatsen

Målet med indsatsen er, at virksomheder får ansat højt kvalificerede udenlandske medarbejdere. Det kan være personer med en videregående uddannelse, eller højt kvalificerede faglærte med særlige kompetencer som virksomhederne efterspørger. Desuden kan indsatsen bidrage til at internationale studerende fastholdes i job i Danmark efter endt uddannelse. Forudsætningen for, at de kan indgå i indsatsen, er, at de har taget (dele af) den relevante uddannelse i deres hjemland, samt at de bliver rekrutteret til, modtaget af og ansat i de deltagende virksomheder. Indsatsen skal imødekomme en umiddelbar mangel på relevant arbejdskraft begrundet i virksomhedernes behov inden for særlige brancher og områder.

Aktiviteter, som kan bidrage til at indfri indsatsens formål er:

- Udvikling og gennemførelse af tiltrækningsforløb fra udlandet, fx rekrutteringskampagner og matchmaking
- Udvikling og gennemførelse af introduktionsforløb målrettet udenlandske medarbejdere, fx introduktionsforløb til det danske arbejdsmarked, sprogkurser, on-boarding programmer og mentorordninger
- Udvikling og afholdelse af forløb målrettet virksomhederne, der modner dem til at ansætte udenlandsk arbejdskraft, fx kulturforståelse

⁵ <http://www.dea.nu/publikationer/brain-drain-brain-gain-arbejdskraftvandring-danmark>

⁶ COWI (2019). Midtvejsevaluering af den Danske Socialfond 2014-2020.

- Forløb der øger fastholdelsen af internationale studerende i ansættelse efter endt studie.

Aktiviteterne vedrørende tiltrækning forventes at være efterspørgselsdrevne tiltrækningsforløb, der udfoldes før tilbuddet om en stilling i en virksomhed for at imødekomme det kompetencebehov, som virksomhederne ikke kan få opfyldt nationalt. Som led heri forventes det, at indsatsen også omfatter udviklingsforløb for virksomhederne, hvor de bistås i at tiltrække og modtage efterspurgte internationale kandidater.

For at bidrage til en varig effekt skal indsatsen gerne resultere i fastholdte ansættelser. Derfor forventes det, at de relevante aktører understøtter virksomhederne i at modtage de internationale kandidater, fx via sparring til deres interne processer omkring rekruttering og modtagelse, introduktionsforløb til det danske arbejdsmarked, sprogkurser samt mentorordninger med henblik på at støtte medarbejderen i de praktiske og kulturelle udfordringer.

De aktiviteter, der er beskrevet her, er grundet socialfondsprogrammets resultatkrav primært rettet mod de internationale kandidater, der ansættes i danske virksomheder, men som udgangspunkt ikke kandidatens medfølgende familie. Det betyder, at operatøren forventes at henvise til de tilbud, som parallelt med denne indsats kan bidrage yderligere til at fastholde de udenlandske medarbejdere i virksomheden, fx tilbud om hjælp til at søge efter bolig eller til at finde en daginstitution, hvis der er en medfølgende familie.

Målgruppe

Målgruppen for indsatsen er højtuddannede personer fra udlandet, der bliver ansat på danske arbejdspladser. Målgruppen kan også være højt kvalificerede faglærte eller personer med en kort videregående uddannelse. Indsatsen skal bidrage til socialfondsprogrammets mål om at øge antallet af personer med erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse.

Indsatsen skal forankres hos en operatør, der har kompetencer og erfaring med området, og som skal forestå administration og implementering af projektet. Operatøren kan fx være en erhvervsorganisation, et erhvervshus, en virksomhed, en kommune eller andre relevante erhvervsfremmeaktører.

Tabel 1. Centrale krav og kriterier

Principper	
1. Sætte virksomhedernes behov i centrum	Der vil blive lagt vægt på, hvor meget projektet bidrager til, at højt kvalificerede personer fra udlandet bliver tiltrukket, ansat og fastholdt på danske arbejdspladser.
2. Skabe sammenhæng på tværs	Der vil blive lagt vægt på, at de kommende operatører i videst muligt omfang skaber sammenhæng og koordination med relevante eksisterende nationale og regionale indsatser. Det forventes, at operatøren henviser til de tilbud, som parallelt kan medvirke til at fastholde de internationale kandidater, samt

Principper	
	indarbejder relevant viden og resultater fra andre lignende projekter. Indsatser må ikke overlape med allerede eksisterende eller planlagte indsatser.
3. Løfte produktiviteten og skabe gode muligheder i hele landet	Der vil blive lagt vægt på, at projekterne søges i et stærkt og landsdækkende partnerskab med involvering af relevante aktører fra kommunale, regionale og nationale offentlige såvel som private aktører, der samarbejder om at igangsætte aktiviteter, som kan sikre en effektiv indsats. Det vægtes positivt, hvis projektet bidrager til sammenhængende indsatser, der skaber værdi i hele landet.
4. Gøre det brugervenligt og overskueligt	Der vil blive lagt vægt på, at indsatsen fremstår brugervenlig og overskuelig over for målgruppen, partnerkredsen og øvrige interessenter, om muligt via relevant digital understøttelse af projektets aktiviteter. Indsatsen skal præsenteres på en måde, som målgruppen finder overskuelig og brugervenlig.
5. Digitalt og data-drevet	Der lægges vægt på, at indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i data og et solidt evidensgrundlag, der underbygger behovet for indsatsen. Information om indsatsen skal være tilgængelig på den kommende digitale erhvervsfremmeplatform.

Supplerende kriterier

Herudover foreslås det, at der indgår nogle supplerende kriterier i call'et, som umiddelbart ligger ud over bestyrelsens principper. Disse er:

- *Forankring af projektet:* Der vil blive lagt vægt på, hvordan ansøger vil sikre, at projektets resultater forankres og videreføres efter den offentlige medfinansierings ophør.
- *Kvalifikationer og kompetencer:* Ansøger skal beskrive organisatoriske kompetencer og kendskab til tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft.
- *Behov for højt kvalificeret arbejdskraft inden for særlige brancher:* Ansøger skal beskrive, hvordan projektet vil tage afsæt i virksomheders konkrete kompetencebehov inden for særlige brancher.

Effekter

Indsatsen er rettet mod højt kvalificerede personer fra udlandet. Det direkte resultat af aktiviteterne vil være, at projektdeltagerne bliver ansat på danske arbejdspladser, og derved vil de ligeledes bidrage til socialfundsprogrammets mål om at øge antallet af personer med erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse. På længere sigt er målet med indsatsen, at projektdeltagerne vil bidrage til at øge produktiviteten og beskæftigelsen i Danmark, som er vigtige mål i strategien for den decentrale erhvervsfremme 2019

Økonomi

Der foreslås, at der afsættes i alt 45,0 mio. kr. til finansiering af initiativet, heraf 30,0 mio. kr. fra Socialfonden, prioritetsakse 4, Erhvervsuddannelser og videregående uddannelse, samt 15,0 mio. kr. af de decentrale erhvervsfremmemidler.

Midlerne fra Socialfonden kan maksimalt udgøre 50 pct. af det samlede projektbudget (60 pct. i Region Sjælland).

Tabel 2. Økonomi

Indsatsområde	Socialfonden	DEM
Tiltrækning af højtqualificeret udenlandsk arbejdskraft	30,0 mio. kr. (50 pct.)	15,0 mio. kr. (25 pct.)

Projektperioden kan være op til 3 år fra medio 2019 til medio 2022.

Videre proces

Såfremt bestyrelsen følger indstillingen, vil sekretariatet på den baggrund udarbejde egentligt annoncerings- og ansøgningsmateriale til offentliggørelse ultimo juni 2019 med ansøgningsfrist i september og forventet behandling af ansøgninger på bestyrelsesmødet den 14. november 2019.